

گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات، اظهارات و موضع‌گیری‌ها دربارهٔ

روند اجرایی برجام (۲۵)

(مقطع بررسی: ۹۵/۰۱/۱۵ تا ۹۵/۰۱/۲۱)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	مقدمه
۳	الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام
۵	ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام
۷	ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)
۹	د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب
۱۰	هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام
۱۲	بررسی و تحلیل

بسمه تعالی

● مقدمه:

۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگنمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند حمله سازمان یافته‌ای به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد.

از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلماتی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد.

با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان « برنامه اقدام مشترک » و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافق جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. سرانجام روز یکشنبه ۲۷ دی ماه ۱۳۹۴ رفع تحریم‌های مربوط به پرونده هسته‌ای علیه ایران به طور رسمی در بیانیه مشترک ایران و اروپا اعلام شد. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر درباره رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۱	سه‌شنبه ۹۵/۰۱/۱۷	تذکر ۱۸ نماینده به روحانی درباره تحریم‌های جدید آمریکا و برجام	۱۸ تن از نمایندگان مجلس در تذکری به روحانی تاکید کردند: با توجه به اعمال تحریم‌های جدید، نقض مکرر برجام و کارشکنی در مبادلات مالی و بانکی دلسوزان نظام منتظر عکس‌العمل صریح و بازدارنده دولت هستند.	۲	خبرگزاری تسنیم
۲	چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	مخالفت کنگره با تلاش کاخ سفید برای تسهیل معاملات دلاری با ایران	سنا توری و سناتور مارکو رابینو و سناتور مارک کیرک امروز پیش‌نویس قانونی را به سنا تقدیم می‌کنند که وزارت خزانه‌داری آمریکا را از صدور مجوز معامله دلاری با ایران برای بانک‌های خارجی، منع می‌کند. در این پیش‌نویس که با عنوان «جلوگیری ایران از دسترسی به دلار ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۶» به سنا تقدیم شده، مقررات قانونی برای صدور مجوز استفاده از دلار در معاملات خارجی‌ها و طرف‌های ایرانی، بسته شده است.	۱۲	خبرگزاری فارس
۳	چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	تعقیب ۳ آلمانی به اتهام صدور کالا به ایران	دادستانی فدرال آلمان اعلام کرد که سه شهروند آلمانی که به دلیل قوانین آلمان تنها با نام‌های اختصاری برنارد آل، رنه آل و رالف سی شناخته می‌شوند به دلیل نقض قوانین صادراتی آلمان و تلاش برای نقض قوانین کنترل تسلیحاتی تحت تعقیب قرار گرفتند. دادستانی آلمان اعلام کرد که این افراد ۵۱ لوله را طی دو محموله به ایران صادر کردند که ارزش آن حدود یک میلیون یورو بوده است.	۱۲	ایسنا
۴	چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	امضای قرارداد جدید فروش نفت به اروپا	سیدمحسن قمصری، مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت با اشاره به آغاز صادرات نفت به یونان، اعلام کرد: ایران چند قرارداد جدید فروش نفت با شرکت‌های اروپایی امضا کرد. پس از امضای قراردادهای فروش نفت با چند شرکت اروپایی همچون توتال فرانسه، قراردادهای جدید دیگری برای صادرات نفت خام به اروپا	۹	خبرگزاری مهر

۱- کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها ۲- تحریم‌ها ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه) ۴- فرایند اجرایی برجام ۵- ادامه فعالیت‌های مبهم هسته‌ای ایران ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای
 ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران در منطقه ۹- پیامدهای برجام ۱۰- الزامات نه گانه و فرآیند اجرایی ۱۱- الزام آور نبودن (نامعتبر بودن) برجام ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن در برابر تهران
 ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر درباره رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
			امضا شده است.		
۵	پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹	طرح جدید ضد ایرانی با عنوان «قانون تحریم سایبری ایران»	مایک راوندز، سناتور جمهوری خواه آمریکایی روز چهارشنبه (۶ آوریل) طرحی با عنوان «قانون تحریم سایبری ایران» را معرفی کرد. راوندز در اظهاراتی برای توضیح این طرح، با متهم کردن ایران به انجام حملات سایبری علیه مواضع آمریکایی گفت: «ایران و سایر دشمنان ما، در حال حاضر از فناوری‌های پیشرفته برای حمله سایبری به شرکت‌ها و دولت کشور ما استفاده می‌کنند. ما با گزارش‌دهی و تحریم کردن کسانی که این اقدامات را انجام می‌دهند می‌توانیم از وقوع حملات سایبری بیشتر جلوگیری کنیم.»	۲	الف
۶	پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹	برگزاری مراسم روز فناوری هسته‌ای	حسن روحانی، در مراسم رونمایی از ۱۲ دستاورد هسته‌ای: اگر تفکر ما برد - باخت بود. سال ۹۴ که هیچ، ۹۰ سال دیگر هم به پیروزی نمی‌رسیدیم. فرصتی که برجام برای ما به وجود آورده، دائمی و ابدی نیست همان طور که ابر بالای سر ما دائم نمی‌ماند، شما امروز فرصت به دست آورده‌اید تا یواف ۶ و آب‌سنگین بفروشید. میله سوخت می‌سازید. با همکاری با کشورهای دیگر از جمله کشورهای ۱+۵ به حول قوه الهی قادر خواهیم بود در سوخت راکتور قدرت خودکفاء شویم. ما امروز می‌توانیم از کشورهای دنیا کیک بخریم.	۱۴-۶	الف
۷	پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹	ارائه لایحه ممنوعیت دسترسی ایران به دلار	مارک کرک و مارکو روبیو دو سناتور جمهوری خواه آمریکا که با موافقتنامه هسته‌ای ایران مخالف هستند، چهارشنبه لایحه‌ای را پیشنهاد کردند که بر اساس آن، دسترسی غیر مستقیم ایران به نظام مالی آمریکا یا استفاده این کشور از دلار در تراکنش‌های تجاری، ممنوع خواهد شد. بر این اساس رئیس جمهور آمریکا قادر نخواهد بود مجوزهای لازم برای اجرای نظام تسویه حساب با استفاده از دلار آمریکا در خارج از این کشور را برای تراکنش‌های مالی با ایران صادر کند، یا چنین نظامی را با استفاده از دلار آمریکا در اختیار ایران قرار دهد.	۱۲	باشگاه خبرنگاران

ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	دوشنبه ۹۵/۰۱/۱۶	حسین یعقوبی، مدیرکل بین‌الملل بانک مرکزی	لغو تحریم سوئیفت	تاکنون برای ۲۹ بانک کشور سوئیفت برقرار شده و طبق آخرین آمار ۳۰۰ رابطه کارگزاری با بانک‌های خارجی تاکنون برقرار شده است.	خبرگزاری فارس
۲	دوشنبه ۹۵/۰۱/۱۶	حسن روحانی، رئیس جمهوری در نشست مدیران ارشد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	پیامدهای مثبت برجام	آنهایی که امروز در مورد برجام صحبت‌هایی می‌کنند گویا فراموش کرده‌اند که غرب به دنبال کاهش تأثیرگذاری توانمندی ایران در بحث انرژی بوده است و اگر برجام نبود امروز حتی یک بشکه نفت نمی‌توانستیم صادر کنیم.	خبرگزاری جمهوری اسلامی
۳	سه‌شنبه ۹۵/۰۱/۱۷	سرلشکر محمدعلی جعفری، فرمانده کل سپاه در اولین جلسه شورای عالی فرماندهان سپاه در سال ۹۵	برجام و زمینه سازی برای نفوذ	برجام هسته‌ای اگر به عنوان یک الگو تلقی شود، نشانه کوتاهی فکر و نوعی خود تحقیری است. افرادی هم که امروز از سریال برجام‌ها سخن می‌گویند، ناخواسته همان مسیر ضدانقلاب را در پیش گرفته‌اند و می‌خواهند مردم بزرگ ما را تحقیر نمایند، برجام هرگز به عنوان یک سند افتخار تلقی نشده و نخواهد شد، نتیجه تفکر ارزش‌گذارانه به تعامل با جهان بدون محاسبات انقلابی، ایستادگی و مقاومت برای تحقق اهداف و مصالح نظام و کشور، غریب‌دگی مزمن خواهد بود.	الف
۴	چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	علی اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی	برجام و منافع ملی	اگر طرف مقابل در انجام وظایف خود در برجام سستی کند، واکنش مناسبی نشان خواهیم داد، انسجام برجام آنقدر قوی است که طرف مقابل به خودش اجازه نخواهد داد مشکلی ایجاد شود.	خبرگزاری فارس
۵	چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	سیدمحسن قمصری، مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت	بهبود صنعت نفت ایران در اثر برجام	ایران چند قرارداد جدید فروش نفت با شرکت‌های اروپایی امضا کرد. پس از امضای قراردادهای فروش نفت با چند شرکت اروپایی همچون توتال فرانسه، قراردادهای جدید دیگری برای صادرات نفت خام به اروپا امضا شده است.	خبرگزاری مهر
۶	پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹	علی اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی در مراسم روز فناوری هسته‌ای	تداوم غنی سازی	غنی سازی را ادامه میدهیم، شهادت می‌دهم تمامی دست‌اندرکاران مذاکرات هسته‌ای با تلاش‌های صادقانه سعی وافر در صیانت از مصالح عالی نظام و تامین حداکثری منافع ملی کرده‌اند.	ایسنا

منبع رسانه‌ای	اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان کننده	تاریخ	ردیف
الف	اگر تفکر ما برد - باخت بود. سال ۹۴ که هیچ، ۹۰ سال دیگر هم به پیروزی نمی‌رسیدیم. فرصتی که برجام برای ما به وجود آورده، دائمی و ابدی نیست همان طور که ابر بالای سر ما دائم نمی‌ماند، شما امروز فرصت به دست آورده‌اید تا یو.ا.ف و آب‌سنگین بفروشید. میله سوخت می‌سازید. با همکاری با کشورهای دیگر از جمله کشورهای ۱+۵ به حول قوه الهی قادر خواهیم بود در سوخت راکتور قدرت خودکفا شویم. ما امروز می‌توانیم از کشورهای دنیا کیک بخریم.	تأثیرات مثبت برجام	حسن روحانی، رئیس جمهوری در مراسم رونمایی از ۱۲ دستاورد هسته‌ای	پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹	۷
خبرگزاری صدا و سیما	در معدن اورانیوم ساغند هیچ مشکلی وجود ندارد و فعالیتی در این معدن تعطیل نشده است. از بخش تونل های این معدن نیاز سه سال کشور تأمین شده است. کارخانه آب سنگین اراک سالی ۳۰ تن آب سنگین تولید می‌کند که دو برابر نیاز راکتور اراک است و مازاد آن بر اساس برجام به کشورهای مختلف صادر میشود. سوخت نیروگاه اراک بر اساس برجام و مشخصاتی که بر اساس آن توافق شده باید به طور مشترک ساخته شود اما آنچه امروز با حضور ریاست جمهوری از آن بهره برداری شد پیامی به دیگران است که اگر در آینده به هر دلیلی بخواهند تأخیر ایجاد کنند جمهوری اسلامی ایران توانایی دارد به تنهایی جلو برود.	فعالیت صنایع هسته‌ای	بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی	جمعه ۹۵/۰۱/۲۰	۸
باشگاه خبرنگاران	در تحریم‌ها بر ضد تهران، آمریکا سهم ایران را در بازار جهانی نفت ربوده است. جمهوری اسلامی ایران برای بازپس‌گیری جایگاه مناسب خود در بازار نفت مصمم است. در حال حاضر ایران (به بازار نفت) بازگشته است و امیدواریم دیگر تولیدکنندگان نیز به این نتیجه برسند و به نظر من، روسیه نشان داده است که شرایط مشخصی را که ایران پس از لغو تحریم‌ها دارد درک می‌کند.	اثرات تحریم بر صنعت نفت	محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه در مصاحبه‌ای در باکو	شنبه ۹۵/۰۱/۲۱	۹

ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

منبع رسانه‌ای	ادعا یا اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان‌کننده	تاریخ	ردیف
شبکه تلویزیونی سی ان ان	تا وقتی ایران به وظایف خود طبق قرارداد عمل کند، فکر می‌کنم برای جامعه جهانی نیز مهم است که به وظایف خود طبق قرارداد عمل کند. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به گروه ۱+۵، آنها (ایران) مراحل اجرا را که ما تعیین کرده بودیم، دنبال کرده‌اند. در نتیجه تحریم‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای شان لغو شده است..	پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود	باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا	شنبه ۹۵/۰۱/۱۴	۱
الجزیره عربی	از آنجا که ایران توافق هسته‌ای را امضا کرده است بسیار مهم است که مطمئن شویم اقدام‌های ایران، صلح‌جویانه است. پس از امضای توافق هسته‌ای از سوی ایران، به سود این کشور است که ثابت کند اقدام‌های ایران بهبود یافته است و این کشور قصد مداخله در برخی کشورهای همسایه را ندارد. ما منتظریم که شاهد این تغییر در روش ایران باشیم.	سیاست‌های منطقه‌ای ایران	مایکل فالون، وزیر دفاع انگلیس در گفتگو با شبکه الجزیره	شنبه ۹۵/۰۱/۱۴	۲
خبرگزاری فارس	«این نقض بخشی از برجام بود ولی تکرار می‌کنم که هدف برجام، جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای بوده که ایران از این منظر، تاکنون به همه تعهدات خود پایبند بوده است، «ایران اما اقدامات مخرب خود در منطقه را ادامه می‌دهد و کماکان از حزب‌الله حمایت و موشک‌بالیستیک آزمایش می‌کند؛ اعلام می‌کنیم که هنوز توانایی اعمال تحریم و فشار بر ایران را برای خود حفظ کرده‌ایم.»	آزمایش موشکی	مارک تونر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا	دوشنبه ۹۵/۰۱/۱۶	۳
پایگاه اینترنتی سنا آمریکا	من می‌خواهم بار دیگر تاکید کنم که برنامه جامع اقدام مشترک همه اختلافات مهم ما با ایران را حل نکرد. ما همچنان به دقت فعالیت مستمر ایران در برهم زدن ثبات را زیر نظر داریم. دهه‌ها تهدیدات ایران و اقدامات برای برهم زدن ثبات در خاورمیانه (غرب آسیا) موجب انزوای این کشور از بیشتر بخش‌های جهان شده است.	سیاست‌های منطقه‌ای ایران	توماس شانون، معاون سیاسی وزارت امور خارجه	چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	۴

منبع رسانه‌ای	ادعا یا اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان کننده	تاریخ	ردیف
پایگاه اینترنتی سنا آمریکا	تلاش‌های ایران برای تولید سامانه موشک بالستیک پیشرفته تهدیدی برای امنیت منطقه و بین‌المللی است. در حالی که اجرای کامل برنامه جامع اقدام مشترک اطمینان خواهد داد ایران نمی‌تواند کلاهک هسته‌ای برای قرار گرفتن در موشک تولید کند، ما به استفاده از همه ابزارهای چندجانبه و یکجانبه در دسترس از جمله تحریم‌ها در زمان مناسب برای ممانعت از برنامه موشک بالستیک ایران ادامه خواهیم داد.	سیاست‌های منطقه‌ای ایران	توماس شانون، معاون سیاسی وزارت امور خارجه	چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	۵
ای تی ان	هیچ کسی ادعا و وانمود نکرد که (با توافق هسته‌ای با ایران) دیگر چالش‌هایی که می‌دانستیم وجود دارد به یک باره برطرف خواهد شد. ما می‌دانستیم که ایران از حزب الله حمایت می‌کرد. ما می‌دانستیم که سپاه پاسداران ایران در سوریه حضور دارد. ما می‌دانستیم که ایران در حمایت از فعالیت‌هایی که برای منطقه بی ثبات کننده بود، دست دارد.	سیاست‌های منطقه‌ای ایران	جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا در کنفرانس خبری با همتای بحرینی خود در منامه	پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹	۶
خبرگزاری فارس	لفاظی‌های نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری آمریکا مبنی بر پاره کردن توافق هسته‌ای با ایران را اقدامی غیرعقلانی است اما چنین اقدامی «از لحاظ فنی امکان‌پذیر است»، «اگر رئیس‌جمهور بعدی ما کاملاً به صورت دلخواه بگوید بسیار خوب؛ همه چیز خوب است، فقط من از این توافق خوشم نمی‌آید، بسیار بعید است که سایر قدرت‌های جهانی که در کنار ما با ایران مذاکره کرده‌اند از ما تبعیت کنند. این، اصلاً منطقی نیست.»	سرنوشت برجام در دولت بعدی آمریکا	ارنست مونیز، وزیر انرژی آمریکا در مصاحبه با تلویزیون بلومبرگ	شنبه ۹۵/۰۱/۲۱	۷

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب

فرایند اجرایی	واکنش‌های خارجی	واکنش‌های داخلی	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	ردیف
	<p>- مارک تونر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا «ایران اما اقدامات مخرب خود در منطقه را ادامه می‌دهد و کماکان از حزب‌الله حمایت و موشک بالستیک آزمایش می‌کند؛ اعلام می‌کنیم که هنوز توانایی اعمال تحریم و فشار بر ایران را برای خود حفظ کرده‌ایم.» (خبرگزاری فارس دوشنبه ۹۵/۰۱/۱۶)</p> <p>- مارک کرک و مارکو روبریو دو سناتور جمهوری خواه آمریکا لایحه‌ای را پیشنهاد کردند که بر اساس آن، دسترسی غیر مستقیم ایران به نظام مالی آمریکا یا استفاده این کشور از دلار در تراکنش‌های تجاری، ممنوع خواهد شد. (باشگاه خبرنگاران پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹)</p>	<p>محمد نبی حبیبی، دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی: در حالی که آمریکایی‌ها بر طبل بدعهدی و استمرار تحریم‌ها می‌کوبند، همه باید به دولت کمک کنند تا عکس‌العمل مناسب نشان دهد و دولت نیز با عزمی راسخ پاسخ این عهدشکنی‌ها را بدهد. تحریم‌ها نه لغو شده و نه تعلیق، دارایی‌های بلوکه شده آزاد نشده است، سوئیفت در عمل همچنان مسدود است، اجازه بیمه تکمیلی و مکمل بین‌المللی داده نشده است، تحریم مبادله دلاری همچنان پابرجاست، به شرکت‌های خارجی اجازه سرمایه‌گذاری در ایران داده نمی‌شود و تحریم‌ها در یک افق مبهم در حال افزایش است و این در حالی است که آمانو رئیس آژانس اعلام کرده است ایران فراتر از توافق رسمی با آژانس به تعهدات خود عمل کرده است. (خبرگزاری فارس یکشنبه ۹۵/۰۱/۱۵)</p>	<p>از آنجا که پذیرش مذاکرات از سوی ایران اساساً با هدف لغو تحریم‌های ظالمانه اقتصادی و مالی صورت گرفته است و اجرائی شدن آن در برجام به بعد از اقدام‌های ایران موکول گردیده، لازم است تضمین‌های قوی و کافی برای جلوگیری از تخلّف طرف‌های مقابل، تدارک شود، که از جمله آن اعلام کتبی رئیس‌جمهور آمریکا و اتحادیه اروپا مبنی بر لغو تحریم‌ها است. در اعلام اتحادیه اروپا و رئیس‌جمهور آمریکا، باید تصریح شود که این تحریم‌ها به کلی برداشته شده است. هرگونه اظهار مبنی بر این که ساختار تحریم‌ها باقی خواهد ماند، به منزله‌ی نقض برجام است. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای)</p>	<p>۱</p>

هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام

ردیف	محور یا موضوع	حوزه موضوعی	مستند	منبع و تاریخ
۱	برجام صنعت نفت ایران را از انزوا خارج کرد	پیامدهای مثبت برجام در صنعت نفت	حسن روحانی، رئیس جمهوری در نشست مدیران ارشد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات: آنهایی که امروز در مورد برجام صحبت‌هایی می‌کنند گویا فراموش کرده‌اند که غرب به دنبال کاهش تأثیرگذاری توانمندی ایران در بحث انرژی بوده است و اگر برجام نبود امروز حتی یک بشکه نفت نمی‌توانستیم صادر کنیم.	خبرگزاری ج.ا. دوشنبه ۹۵/۰۱/۱۶
۲	برجام رشد صنعت نفت ایران را در پی داشته است	پیامدهای مثبت برجام در صنعت نفت	آمارهای منتشر شده نشان می‌دهد ایران در بازپس‌گیری سهم خود از بازار نفت هند و کره جنوبی موفق بوده است اما نتوانسته صادرات نفت خود به ژاپن و چین را پس از لغو تحریم‌ها افزایش قابل ملاحظه‌ای دهد. چرا عربستان تمایلی به برداشتن گام نسبتاً کم‌اهمیت فریز تولید خود، در صورت عدم همکاری ایران ندارد کار دشواری نیستگاهی به جزئیات این رقم‌ها نشان دهنده موفقیت مهم ایران بعد از لغو تحریم‌ها در بازگشت به بازار هند است. واردات نفت هند از ایران در ماه فوریه به ۲۱۵ هزار و ۸۰۰ بشکه در روز رسید که ۱۱۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشت. این همان روندی است که سعودی‌ها بیشترین نگرانی را درباره آن دارند، زیرا قرار است این روند تداوم داشته باشد.	خبرگزاری تسنیم سه‌شنبه ۹۵/۰۱/۱۷
۳	برجام تا حد زیادی در راستای منافع ملی است	منافع ملی	علی اکبر صالحی: رئیس‌جمهور به درستی در رابطه با برجام حساس است و تلاش زیادی کردند تا برجام به سرانجام برسد، از نظر حقوقی هم ممکن است نکته‌ای موجب سوءاستفاده طرف مقابل قرار گیرد، اما در عین حال انسجامی که در برجام وجود دارد، آنقدر قوی است که طرف به خودش اجازه نخواهد داد مشکلی ایجاد شود.	خبرگزاری فارس چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸

منبع و تاریخ	مستند	حوزه موضوعی	محور یا موضوع	ردیف
خبرگزاری مهر چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	سیدمحسن قمصری، مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت با اشاره به آغاز صادرات نفت به یونان، اعلام کرد: ایران چند قرارداد جدید فروش نفت با شرکت‌های اروپایی امضا کرد. قمصری درباره امضای قراردادهای جدید صادرات نفت خام ایران به شرکت‌های نفتی در اروپا، گفت: پس از امضای قراردادهای فروش نفت با چند شرکت اروپایی همچون توتال فرانسه، قراردادهای جدید دیگری برای صادرات نفت خام به اروپا امضا شده است.	برجام و صادرات نفت ایران	برجام صادرات نفت ایران را رونق داده	۴
خبرگزاری ج.ا. چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸	جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا: واشنگتن تلاش می‌کند امکانی را فراهم کند تا بانک‌های آمریکایی بتوانند در زمینه‌هایی که پس از توافق هسته‌ای ممنوعیتی برای آنها وجود ندارد، با ایران مبادلات مالی داشته باشند.	روابط بانکی ایران و آمریکا	برجام زمینه ساز مناسبات مالی تهران - واشنگتن است	۵
ایسنا پنجشنبه ۹۵/۰۱/۱۹	علی اکبر صالحی، رییس سازمان انرژی اتمی در دهمین گرامیداشت روز ملی فناوری هسته‌ای: غنی سازی را ادامه می‌دهیم؛ شهادت می‌دهم تمامی دست‌اندرکاران مذاکرات هسته‌ای با تلاش‌های صادقانه سعی وافر در صیانت از مصالح عالی نظام و تامین حداکثری منافع ملی کرده‌اند.	منافع ملی	برجام تا حد زیادی در راستای منافع ملی است	۶
خبرگزاری تسنیم شنبه ۹۵/۰۱/۲۱	علی عابدزاده، رئیس سازمان هواپیمایی کشوری از ورود ۹ فروند هواپیمای نو ایرباس به کشور در سال جاری میلادی خبر داد و گفت: شرکت‌های فعال در صنعت هوانوردی از نقاط مختلف دنیا از جمله برزیل، کانادا و ژاپن آماده مذاکره با ایران هستند.	صنعت هوانوردی	برجام نوسازی هوانوردی ایران را در پی داشته	۷

بررسی و تحلیل

تحلیل و جمع‌بندی مهم‌ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از برجام؛

«تذکر ۱۸ نماینده مجلس به روحانی درباره اعمال تحریم‌های جدید آمریکا و نقض برجام، مخالفت کنگره با تلاش کاخ سفید برای تسهیل معاملات دلاری با ایران، تعقیب سه آلمانی به اتهام صدور کالا به ایران، قرارداد جدید فروش نفت به اروپا، ارائه چندین طرح ضد ایرانی از جمله قانون تحریم سایبری ایران و برگزاری روز فناوری هسته‌ای با حضور رییس جمهوری» از جمله موضوعاتی هستند که درباره زمانی ۹۵/۰۱/۱۵ تا ۹۵/۰۱/۲۱ در خصوص برجام رسانه‌ای شدند.

۱- «امضای قرارداد جدید فروش نفت ایران به اروپا» از جمله خبرهای رسانه‌ای در خصوص برجام بود که با فراوانی قابل ملاحظه‌ای بازتاب یافت. بر این اساس خبرگزاری مهر اظهارات مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت در این خصوص را بازتاب بخشید. بنا بر این گزارش، سید محسن قمصری با اشاره به آغاز صادرات نفت به یونان، اعلام کرد: ایران چند قرارداد جدید فروش نفت با شرکت‌های اروپایی امضا کرده، پس از امضای قراردادهای فروش نفت با چند شرکت اروپایی همچون توتال فرانسه، قراردادهای جدید دیگری برای صادرات نفت خام به اروپا امضا شده است... (خبرگزاری مهر ۹۵/۰۱/۱۸)

علاوه بر این رویترز در گزارشی به همین مناسبت اعلام کرد: آمارهای منتشر شده نشان می‌دهد ایران در بازپس‌گیری سهم خود از بازار نفت هند و کره جنوبی موفق بوده است اما نتوانسته صادرات نفت خود به ژاپن و چین را پس از لغو تحریم‌ها افزایش قابل ملاحظه‌ای دهد. .. بر اساس برآوردهای انجام شده از آمارهای دولتی و رصد آمد و شد تانکرها، صادرات نفت ایران به مشتریان آسیایی در ماه فوریه به بالاترین رقم ۲ سال اخیر یعنی ۱,۲۸ میلیون بشکه در روز رسیده است. نگاهی به جزئیات این رقم‌ها نشان دهنده موفقیت مهم ایران بعد از لغو تحریم‌ها در بازگشت به بازار هند است. واردات نفت هند از ایران در ماه فوریه به ۲۱۵ هزار و ۸۰۰ بشکه در روز رسید که ۱۱۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشت. این همان روندی است که سعودی‌ها بیشترین نگرانی را درباره آن دارند، زیرا قرار است این روند تداوم داشته باشد. (خبرگزاری تسنیم ۹۵/۰۱/۱۷)

۲- «اعتبار زمانی برجام» از جمله موضوعاتی است که برای اولین بار در آثنا مذاکرات هسته‌ایی ایران با ۱+۵ در فضای سیاسی مطرح شد. این موضوع پس از فراز و نشیب زیاد با آغاز رقابت‌های انتخاباتی آمریکا و موضعگیری نامزدهای انتخاباتی در این خصوص به طور جدی مطرح شد. به بهانه اظهارات اخیر دونالد ترامپ نامزد انتخاباتی تدروی جمهوریخواه، تلویزیون بلومبرگ در مصاحبه روز جمعه با ارنست مونیز وزیر انرژی آمریکا نظر وی را در این باره جویا شد که وی در این خصوص تاکید کرد: پاره کردن برجام توسط رئیس‌جمهور بعدی آمریکا امکان‌پذیر است، اما من فکر نمی‌کنم که هیچ محاسبه‌ای شما را به این نتیجه برساند که انجام این کار عقلانی است، اگر رئیس‌جمهور بعدی ما کاملاً به صورت دلبخواه بگوید "بسیار خوب؛ همه چیز خوب است، فقط من از این توافق خوشم نمی‌آید"، بسیار بعید است که سایر قدرتهای جهانی که در کنار ما با ایران مذاکره کرده‌اند از ما تبعیت کنند. این، اصلاً منطقی نیست. (خبرگزاری فارس شنبه ۹۵/۰۱/۲۱)

جالب است که رییس سازمان انرژی اتمی کشورمان در دیدار با مسئولان و مدیران وزارت امور خارجه در سازمان انرژی اتمی در سخنانی ضمن تجلیل از برجام، بر اعتبار متقن و قانونی آن تاکید کرد و افزود: انسجام برجام آنقدر قوی است که طرف مقابل به خودش اجازه نخواهد داد مشکلی ایجاد شود و اگر طرف مقابل در انجام وظایف خود در برجام سستی کند، واکنش مناسبی نشان خواهیم داد.

(خبرگزاری فارس چهارشنبه ۹۵/۰۱/۱۸)

۳- مخالفت کنگره با تلاش کاخ سفید برای تسهیل معاملات دلاری با ایران، ارائه چندین طرح ضد ایرانی از جمله قانون تحریم سایبری ایران و تذکر ۱۸ نماینده مجلس به آقای روحانی درباره اعمال تحریم‌های جدید آمریکا و نقض برجام؛ از جمله خبرهای مهمی است که در هفته اخیر در خصوص برجام بازتاب رسانه‌ای یافتند. با بررسی جریان خبری مربوط به تحریم‌ها به نظر می‌رسد با وجود تلاش ظاهری به عمل آمده در آمریکا^۱ نه تنها تحریم‌ها برداشته نشده بلکه تداوم پیدا کرده و در مواردی نیروهای تندروی آمریکایی تلاش می‌کنند به بهانه‌های مختلف دامنه این تحریم‌ها را افزایش دهند. نکته مهمی که در این خصوص به نظر می‌رسد این است که یک بازی سه جانبه برای تداوم تحریم‌ها میان وزارتخانه‌های دادگستری و خزانه‌داری آمریکا و برخی نمایندگان تندروی آمریکایی در حال انجام است. یعنی هر کدام از این مراکز اداری در آمریکا تلاش می‌کنند با ایجاد اخلال در روند برداشته شدن تحریم‌ها در عمل باعث بقای ساختار تحریم‌ها بلکه گسترش دامنه آن شوند.

به هر حال در این زمانه پُر مکر و دشمنانِ دوست نما (که جز دشمنی نمی‌توان چیز دیگری از آنها انتظار داشت) ضرورت دارد مسئولین مرتبط با برجام به ویژه در کمیته نظارت بر حُسن اجرای برجام اولاً ضمن پیگیری اتفاقات برجام، اخبار مربوط به آن را بررسی کارشناسانه کنند و در جهت مراعات منافع ملی و منویات رهبر معظم انقلاب نهایت کوشش خود را بکارگیرند. ثانیاً زیر ساختِ بهرمندی از فرصت‌های اندک پیش آمده در اثر برجام مانند برداشته شدن تحریم‌ها از جمله سوئیفت را فراهم کرده تا بیشترین استفاده را از فرصت یاد شده به عمل آید.

۱ - وزیر امور خارجه آمریکا گفت: واشنگتن تلاش می‌کند امکانی را فراهم کند تا بانک‌های آمریکایی بتوانند در زمینه‌هایی که پس از توافق هسته‌ای ممنوعیتی برای آنها وجود ندارد، با ایران مبادلات مالی داشته باشند. «جان کری» روز سه شنبه با بیان اینکه آمریکا به سختی تلاش می‌کند تا در مورد ایران جانب انصاف را رعایت کند، تصریح کرد، باید به ایران اجازه داده شود به آن چه که در چارچوب برجام مستحق آن است دست یابد و این حرفی است که هم رییس جمهور آمریکا زده (خبرگزاری جمهوری اسلامی ۹۵/۰۱/۱۸)